

der skal have hjælp, endnu længere på afstand, fordi hun ved, at hun risikerer at blive undergivet en tvang, hun ikke ønsker, hvis hun henvender sig til det offentlige behandlingssystem. Det ved vi også fra Norge.

Vi var deroppe med Folketingets Socialudvalg for 4-5 år siden, hvor vi spurgte, kan jeg huske, hvad der sker med dem, der ikke ønsker at blive undergivet tvang, om de ikke forsvinder. Og svaret er i sagens natur: Jo.

Dermed risikerer vi at stå med et af de eksempler, hvor man ville ét, men kom til at fremme det stik modsatte. Det synes jeg måske også vi under udvalgsarbejdet skulle kigge lidt nøjere på.

Tak til støtten fra fru Margrethe Vestager, som jeg synes, også med hensyn til nødvendigheden af at etablere en livline til en person, man har tilid til, fik sagt nogle meget rigtige ting. Jeg ser også det her i meget klar forlængelse af det radikale forslag om udvidet fødselsforberedelse og ser frem til, at vi kan tage fat på det i satspuljesammenhæng.

Tak også til fru Line Barfod for støtten, hvor jeg synes, at der i fru Line Barfods bemærkninger også lå noget, der er vigtigt, nemlig at der er et hensyn både til moderen og den gravide. Jeg synes, det bliver et råt menneskesyn, hvis vi ikke i denne her diskussion er optaget af begge, men kun betragter moderen som en, der skal føde og ikke som et menneske i sig selv. Jeg ved godt, at vi spiller om det ufødte barn, men vi spiller også om et andet menneske i denne her diskussion.

Tak til fru Videbæk, som også godt ville overveje, om det her var den rigtige model, eller om der var andre modeller. Det er for os ikke det afgørende. Det afgørende er, at vi under udvalgsarbejdet prøver at lave den analyse, der afklarer, om støtteforløbene i f.eks. 50 tilfældigt udvalgte sager med gravide misbrugere er sådan, at vi synes, at den gravide misbruger reelt får hjælp. Hvis det ikke er tilfældet, hvad er det så, vi har behov for at etablere, for at vedkommende reelt får hjælp?

Der tror jeg, at det her forslag om en støtteperson, der har de kendetegn, at vedkommende både hjælper i med- og modspil, hjælper med at rede det væld af vanskelige spørgsmål ud, man står med, både når man er misbruger og i endnu højere grad, når man er gravid misbruger, og at vedkommende prøver at hjælpe, sådan at også den gravide er sikker på, at her er en person, der ikke har andre hensigter end de hensigter, der

hedder at hjælpe mig, vel vidende at det netop er både i et med- og modspil.

Kl. 15.50

Så tak for debatten, jeg håber, at vi kan bruge udvalgsarbejdet til at besvare nogle af de spørgsmål, som jeg føler ikke var et forsøg på at komme uden om forslaget her, men en reel usikkerhed med hensyn til, hvordan vi bedst løser opgaven.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 179:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre og billigere daginstitutioner m.v.

Af Villy Søvnal (SF) m.fl.
(Fremsat 14/4 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henriette Kjær):

Regeringen har mange gange sagt, at den ønsker at gøre en indsats for at forbedre børnefamiliers vilkår, og vi er i fuld gang.

Dette beslutningsforslag består af en række delforslag, og flere af forslagene har vi allerede drøftet i denne sal. Lad mig henvise til, at der i denne folketingssamling er fremsat flere beslutningsforslag, som ligner nogle af de delelementer, der er med i beslutningsforslaget her.

På det seneste har vi her i Folketinget f.eks. førstebehandlet B 141 om gratis skole- og institutionsmad til alle børn samt B 139 om sikring af reel valgfrihed for børnefamilier gennem garanti for pasningstilbud til børn over 6 måneder; og

for bare 2 dage siden forkastede et flertal i Folketinget B 111 om sundhedsplejens og daginstitutionernes rolle i bekæmpelse af den negative sociale arv samt B 119 om nedsat forældrebetaling i kommuner med pasningsgaranti.

Det sidste af de forkastede forslag gik ud på en nedsættelse af forældrebetalingen fra 33 pct. til 30 pct. i de kommuner, hvor der er pasningsgaranti.

Nu kommer SF så med et andet og langt mere vidtgående forslag til nedsættelse af forældrebetaling. Så er det, jeg må spørge, hvad det egentlig er, SF vil på det her område.

Det må i øvrigt være forslagsstillerne bekendt, at regeringen er i gang med at overveje og har taget initiativ til at sikre mere fleksibilitet for småbørnsfamilierne.

Endvidere vil jeg gerne nævne, at der fremover skal udarbejdes pædagogiske læreplaner for det enkelte dagtilbud, det synes jeg jo giver mere kvalitet i dagtilbuddet, og endelig synes jeg da også, vi skal nævne KiD-projektet, som et bredt flertal i Folketinget står bag, og som har koncentreret sig om at udvikle kvaliteten inden for dagtilbudsområdet.

Jeg vil også gerne pege på, at regeringen med de kommuneaftaler, der blev indgået sidste år, har givet kommunerne mulighed for at prioritere dagtilbudsområdet. Så der er altså ikke tale om, at skattestoppet udhuler de kommunale serviceområder, som man ellers kan få indtryk af ved at læse beslutningsforslaget.

Regeringen har som bekendt også nedsat et ministerudvalg om bedre vilkår for børnefamilier. Det udvalg skal så vurdere mulighederne for at skabe nogle bedre rammer for børnefamilierne, og det har vi også diskuteret mange gange her i salen.

Men netop det beslutningsforslag, der ligger her fra SF, kan regeringen ikke støtte. Det rummer også mange forslag, der går i vidt forskellig retning. Nogle af forslagene er jeg imod, fordi de er meget detailregulerede, f.eks. forslaget om mere plads til at lege og udfolde på sig ind og ude. Det synes jeg måske kunne blive lidt problematisk, hvis vi herfra skulle bestemme, for det må jo betyde, at vi skulle fastsætte grænser for kvadratmeter pr. barn.

Jeg kan huske, jeg engang har fået en sag tilsendt om en kommune, der ville etablere en gårdbørnehave. De havde fundet en nedlagt landbrugsejendom, og alle var glade, fordi så kunne børnene rigtig komme ud, og der var meget natur, og der var også meget plads, men der

var noget med, at loftet manglede 10 cm i at være højt nok. Det er selvfølgelig regler, vi har i et helt andet regi nemlig på grund af brand, og hvad ved jeg, men alligevel var det jo ærgerligt, at man ikke kunne etablere et godt tilbud i gode rammer, fordi der så var det her. Her synes jeg, vi kan risikere at komme ud i at hindre nogle gode tilbud, fordi vi herindefra har fastsat nogle grænser.

Så synes jeg, der er andre forslag, der virker ret luftige, f.eks. forslaget om kvalitetsudvikling på den enkelte institution. Det er jo meget luftigt, for hvad skulle det så indeholde?

Kl. 15.55

Så er der også gode forslag, det medgiver jeg, såsom pasningsgarantien, men der kender hr. Villy Søvndal også mit svar på det. Jeg er ved at se på det. Vi kommer med et samlet udspil.

Så alt i alt må regeringen afvise forslaget.

Jan Kristiansen (V):

Da Venstres ordfører, fru Eva Kjer Hansen, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne fremføre følgende:

Det er ingen hemmelighed, at SF har svært ved at finde flertal for sine beslutningsforslag. Jeg vil selvfølgelig gerne anerkende den ihærdighed, der udvises fra SF's side i form af fremsættelse af forslag, men det er måske lidt unødvendigt at fremsætte et opsamlingsforslag, hvoraf mange af elementerne allerede er – og endda for nylig – behandlet i Folketinget.

Ud over at de enkelte forslag er gengangere, så er der også en rundhåndethed med pengene i gentagelsen: 1 mia. kr. til nedsættelse af forældrebetaling, op til 100 mio. kr. for at hæve fripladsgrænsen, 500 mio. kr. til bedre pladsforhold m.v. og 3,2 mia. kr. til bedre daginstitutioner, herunder ca. 1,5 mia. kr. til gratis mad.

Det nye i dette forslag er, at SF har fortrudt, at partiet stemte imod lov om pædagogiske læreplaner. SF's ordfører førte sig ellers gevaldigt frem som modstander af læreplanerne, da regeringens forslag var til behandling, og det er ikke længe siden – det var den 25. marts – at forslaget blev vedtaget ved tredje behandling, hvor SF stemte imod. Der stod i bemærkningerne til dette forslag bl.a., at Folketinget bør vedtage et politisk ambitionsniveau og en national kvalitetsvision for, hvordan dagtilbuddene til børnene kan forbedre de kvalitetskrav, der er opstillet i § 8 i loven om social service.

Jamen hvad er det, der er sket i SF i løbet af disse få uger?

Med regeringens lov om pædagogiske læreplaner er der netop sat fokus på en styrkelse af kvaliteten og indholdet i dagtilbuddene. Det er en opfølgning på formålsparagraffen fra 1998 om at støtte og stimulere børns evner, så vel de intellektuelle og følelsesmæssige som de sociale kompetencer.

Så jeg konstaterer, at SF har fortrudt, at de stemte imod loven om pædagogiske læreplaner, men det er i og for sig jo kun positivt.

Med disse ord skal jeg på Venstres vegne afvise forslaget.

Lotte Bundsgaard (S):

Der er ingen tvivl i vores sind: Børnene er de vigtigste medborgere i vores samfund. Alle forældre og bedsteforældre ved det også. Hverdagen fungerer kun, hvis vores børn og børnebørn har et godt liv. Derfor skal vi gøre alt, hvad vi kan, for at sikre vores børn en god tilværelse.

Men hvad kræver et godt børneliv? Det kræver først og fremmest den kærlighed og omsorg fra forældre, som vi ikke kan lovgive os ud af. Det gode børneliv kræver også, at rammerne om vores børns liv er i orden, at daginstitutionerne er af høj kvalitet, at pædagogerne er godt uddannede, og at der er rum og plads til børnenes udfoldelse.

Det gode børneliv kræver, at forældrene har tid til børnene, når børnene har behov for det. Når børnene er syge, når de skal starte i skolen eller bare har en dag, hvor de har brug for mor eller far, så skal vi kunne være der. Derudover kræver det gode børneliv, at forældre har en økonomi, der gør, at de ikke er alt for presset i hverdagen. Det nytter ikke noget, at forældrene skal arbejde alt for meget for at betale børnenes dagstitutionsplads.

Der er altså meget, der skal gøres. Derfor er vi også overordentlig glade for, at SF med dette beslutningsforslag endnu en gang sætter fokus på, hvordan vi kan forbedre vores børns vilkår.

Da det her beslutningsforslag indeholder en lang række delforslag, vil jeg forsøge at give en kort kommentar til hvert enkelt forslag.

Vi Socialdemokrater er meget enige med SF i, at det er dybt problematisk, at regeringen fører en økonomisk politik, der presser kommunerne til at skære ned på de grundlæggende velfærdssydelsler. Vi Socialdemokrater er enige med SF i, at vi hele tiden skal udvikle kvaliteten i vores pasningstilbud. Den udvikling er der i mange kommuner ikke mulighed for, fordi regeringens økonomiske politik gør, at kommunerne bliver

presset til at skære ned på bl.a. daginstitutionerne.

Dog er vi lidt i tvivl om, hvorvidt vi specifikt skal sætte flere penge af til samarbejdet mellem pædagoger og forældre. I dag er der tid til pædagogernes forældresamarbejde, og SF mener vel ikke, at vi forældre skal have penge for at deltage i udviklingen af vores børns hverdag. SF tænker måske i denne del af forslaget for lidt på, hvordan vi som samfund kan stille krav til forældrene. Det at få børn er jo ikke kun et ansvar for samfundet. Måske ville det hjælpe, hvis vi også begyndte at mane til lidt mere samfundssind og ansvarlighed hos alle de velfungerende forældre.

Kl. 16.00

Vi Socialdemokrater er enige i, at børn fra belastede familier skal have mere opmærksomhed end børn fra velfungerende familier. Derfor har vi også sat penge af til forbedring af den sociale arv i bl.a. de mest belastede daginstitutioner. Men heldigvis prioriterer nogle af kommunerne også institutioner i belastede områder højere end institutioner i velfungerende områder, på trods af at regeringen hele tiden presser dem økonomisk.

Et godt eksempel er Vollsmose i Odense. Institutionerne i Vollsmose har bedre forhold end institutionerne i resten af Odense. De har et større grundtilskud end andre institutioner, de har en lavere normering, og man har ekstra ressourcer til at sætte ind i de kritiske situationer.

Men vi er som sagt meget enige i, at vi fortsat skal prioritere dette område.

Så til forslagets del om plads, støj og normering. Vi Socialdemokrater er enige i, at børn har behov for at have plads og ro til at kunne læse eller lytte, så sprogets mangfoldighed kan udvikles. Og børn har krav på, at indeklimaet ikke er til skade for deres helbred. Vi er derfor meget interesseret i at fortsætte debatten, og ikke mindst er vi interesseret i at skabe tiltag, der kan forbedre forholdene i institutionerne.

Dermed også sagt, at vi synes, det kunne være interessant, hvis man kunne tage inspiration fra undervisningsmiljøloven, der giver pligt til at undersøge det fysiske, det psykiske og det æstetiske miljø samt pligt til opfølgning.

Vi Socialdemokrater er enige med SF i, at vore børn i både skoler og daginstitutioner skal have mulighed for et sundt måltid mad. Men på grund af tiden må jeg henvise til den debat, vi havde for få uger siden om netop dette forslag.

Vi er også enige i, at der skal indføres en pasningsgaranti. Vi forstår ikke, hvordan man især i Venstre kan være imod det – Venstre, som ellers påstår, at de arbejder for det frie valg.

Sidst, men ikke mindst, mener vi, at det skal være billigere at få passet sine børn i daginstitutionerne. Derfor har vi også fremsat forslag om, at det maksimalt skal koste 1.000 kr. at få sit barn passet. Vi støtter derfor SF's forslag om, at forældrene skal betale mindre for at få børnene passet. Samtidig håber vi dog på, at SF sammen med os vil tage det næste skridt og nedsætte daginstitutionstaksten til 1.000 kr.

Alt i alt kan vi Socialdemokrater altså støtte store dele af, men ikke hele dette beslutningsforslag. Men vi ser meget frem til et godt udvalgsarbejde.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er vist ikke nogen korte bemærkninger. Det vil sige, at det er fru Pia Kristensen som ordfører.

Pia Kristensen (DF):

Jeg må da indrømme, at SF er aktive, når det drejer sig om at fremsætte beslutningsforslag, i særdeleshed på daginstitutionsområdet. I det forslag, vi behandler her i dag, er der både genfremsættelser af tidligere forslag, og så er der nye tiltag.

Hvis vi skal starte med de gamle forslag, så handler det om sundere miljø for børn og pædagoger, om gratis mad til alle børn i daginstitutioner, om nedsat forældrebetaling, pasningsgaranti osv. osv. Vi synes ærlig talt, at det her forslag indeholder *så* mange ting. Nogle af forslagene er gode, andre synes vi ikke om.

Vi er helt enige med forslagsstillerne, når det bliver sagt, at vores børn sammen med uddannelse er de to vigtigste steder at investere. Det er vi enige i, for vores børn er Danmarks fremtid, og det er vores børnebørn også. Så vi skal selvfølgelig som forældre og bedsteforældre bestræbe os på at give de kommende generationer de bedst mulige forhold. Det er faktisk noget, der optager os alle sammen.

Hvis man som forælder eller bedsteforælder opdager, at kommunerne slækker på børnepasningsområdet, ja, så er vi helt fremme på banen, når vi står over for de kommunale budgetforhandlinger. Så demonstrerer vi, og vi ytrer os, og vi råber kommunalpolitikerne op. Børnene har altså et talerør, og det bevirker selvfølgelig også,

at kommunalpolitikere sjældent skærer ned på dette område. Det er i hvert fald mine erfaringer.

I Dansk Folkeparti mener vi, at danske børn har både plads og rum til at udfolde sig. Der kan være institutioner, det medgiver vi, hvor forholdene skal forbedres. Men det er altså kommunalpolitikernes opgave at sikre, at forholdene på institutionerne er optimale.

Når det så er sagt, er der så tid til undren, det må jeg godt nok sige. Forslagsstillerne ønsker visionsmål, som angiver en ønsket kvalitetsudvikling for dagtilbuddene, det vil sige en linje for, hvilken kvalitet og retning pædagogerne skal stræbe efter i deres daglige arbejde. Forslagsstillerne lægger dermed op til at give en politisk bestemt retning for de værdier, normer m.v., der skal præge dagtilbuddenes arbejde med kvalitetsstandarder.

Jeg må sige igen, at jeg er målløs. SF stemte nej til, at der skulle indføres pædagogiske læreplaner i børneinstitutionerne, men de pædagogiske læreplaner lægger jo netop op til, at børn skal have nogle sociale og personlige kompetencer, at give børn fornyelse, fordybelse, forandring og stimulering. Jamen er det da ikke lige præcis det, SF efterlyser i dette forslag? Det ligger jo i de pædagogiske læreplaner.

Kl. 16.05

Når man ser på de forskellige pinde i forslaget, så fremgår det jo, at man skal fremme en alsidig personlighed hos det enkelte barn, at man skal udvikle børn til selvstændige, demokratisk tænkende mennesker, at man skal udvikle børns personlige og sociale kompetencer osv. osv. Igen må jeg sige: Det er det, der ligger i de pædagogiske læreplaner.

Ja, undskyld, men jeg forstår simpelt hen ikke SF's antipati imod de læreplaner, for det er jo socialistiske tanker.

Jeg har kun til slut at sige, at Dansk Folkeparti afviser dette forslag. Vi har jo afvist flere af pindene ved tidligere lejligheder, hvor vi har behandlet beslutningsforslagene, og så må jeg sige: Der er blandet så meget sammen i det her forslag, at vi ikke kan støtte det.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til fru Pia Kristensen. Fru Charlotte Dyremose som ordfører.

Charlotte Dyremose (KF):

I Det Konservative Folkeparti satte vi os sådan set også ned og kiggede lidt, da vi så det her forslag. Sandheden er jo den, at utrolig mange af de

elementer, der behandles her, har vi jo faktisk drøftet for ganske nylig her i Folketingssalen.

Vi har også drøftet det ministerudvalg, som regeringen har nedsat, og hvor vi arbejder på at forbedre forholdene netop for børnefamilierne. Vi har drøftet økonomien på daginstitutionsområdet og nået frem til den klare konklusion, at de kommunale rammer er steget år efter år, og at kommunerne derfor har mulighed for at udvikle kvaliteten i daginstitutionerne.

Vi har også drøftet læreplanerne, og som fru Pia Kristensen ganske rigtigt var inde på, så kan vi da kun glæde os over, at SF nu bakker op om kvalitetsudvikling i daginstitutionerne, netop som der lægges op til med de læreplaner, som vi jo har gennemført, hvor vi sikrer os, at vi hjælper børnene med at få udviklet deres kompetencer.

Vi har drøftet, at det må være forældrenes forpligtelse at sørge for, at deres børn får mad, og vi har samtidig drøftet, at det er fremragende, at vi nu har åbnet op for flere muligheder for, at man netop kan lave fælles madordninger i daginstitutionerne, hvis det er det, forældrene ønsker.

Vi har også drøftet tankerne om, hvor høj forældrebetalingen skulle være. Vi kan så sent som i dag i Politiken se, at forældrene faktisk ønsker kvalitet frem for lavere priser, så hvorfor ikke give kommunerne de muligheder, de har i dag i forhold til, hvor meget de vil tage i forældrebetaling, og så give dem mulighed for at sætte det kommunale serviceniveau sådan, som deres borgere gerne vil have det?

Men jeg synes, at det sidste punkt i forslaget faktisk lægger op til en meget relevant drøftelse om omfordelingen i vores samfund om, hvem det egentlig er, der skal hjælpes, og hvor meget de skal hjælpes. Og et eller andet sted var jeg nødt til at kigge lidt på tallene, kigge på forskellige grænser i lovgivningen og se på, hvad det egentlig er, SF her foreslår.

Situationen er nemlig den i dag, at er man enig, eller er det kun den ene, der arbejder, og den anden har valgt at gå hjemme, ja, så har man faktisk stadig væk delvis friplads i daginstitutionen til sit barn, selv om man betaler topskat. Situationen er altså allerede, som reglerne er i dag, den, at man kan få et ekstra økonomisk tilskud, fordi man er økonomisk belastet, samtidig med at man bidrager ekstra til statskassen, fordi man er så økonomisk velstillet – ja, samtidig, den samme person.

Situationen er den, for at give et eksempel, at hvis man f.eks. lige er nået derop, hvor man begynder at betale topskat, altså den såkaldte rigmandsskat, og går ens barn så i en institution, hvor forældrebetalingen er 3.000 kr. om måneden, ja, så kan man få 900 kr. i tilskud, samtidig med at man altså er begyndt at betale rigmandsskat. Er man nået derop, hvor man kun lige får de sidste par kroner betalt af sin delvise friplads, ja, så kan man komme til at betale omkring 12.000 kr. i topskat, altså den skat, man betaler, når man er særlig velstillet.

Det siger altså noget om graden af omfordeling i vores samfund. Det siger noget om, at de mennesker, som SF her siger skal have lidt mere hjælp, vi skal have grænsen lidt mere, altså er de samme mennesker, om hvem vi allerede siger, at de er så stærke økonomisk, at de har råd til at bidrage lidt ekstra til vores samfund.

Det synes vi er en relevant diskussion at tage, om det nu skal være rigtigt. Men en ting er helt sikker: I Det Konservative Folkeparti kan vi i hvert fald ikke bidrage ekstra til, at vi har en sådan situation i vores samfund, og derfor kan vi heller ikke støtte den pind i SF's forslag.

Kl. 16.10

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til fru Charlotte Dyremose. Fru Margrethe Vestager som ordfører.

Margrethe Vestager (RV):

Det er et dejligt forslag. Det er et rigtig, rigtig dejligt forslag. Man får det godt, når man har læst SF's forslag: tid, rum, plads, mad, garanti og gratis.

Vi skriver ikke så tit sådan nogle i Det Radikale Venstre, og jeg blev faktisk helt misundelig. En gang imellem kunne jeg også godt tænke mig at fremsætte sådan nogle dejlige forslag, som gør, at man bliver glad, at man får det godt, og at man er sikker på, at der er nogle, der vil vores børn det godt i vores samfund.

Derfor så bare denne indledning for at sige, at det vil vi andre også, også selv om vi ikke er helt enige med SF i dette dejlige forslag. En del af vores indsigelse kommer af, at nogle af tingene efter vores mening faktisk er opfyldt i øjeblikket.

Formålet i serviceloven i forhold til daginstitutioner kommer faktisk meget tæt på en national vision. Der er rigtig gode ord, som giver plads til mangfoldighed, til et stort, rummeligt, udviklende børneliv. Og kvalitet kan heldigvis udvikles på mange måder.

Jeg synes, der er sagt helt uretfærdige og væmmelige ting om SF her fra Folketingets talerstol i dag, som om dette dejlige forslag skulle lægge op til, at man stemte for noget så centralistisk og ensrettende som nationale læreplaner. Næ, tværtimod.

Der kan vi sagtens følge SF. Muligheden for at udvikle kvaliteten kan netop gøres meget godt på den enkelte institution, som eksemplet er i nogle af de nordjyske institutioner, som eksemplet er i KiD-projektet. Dermed også sagt, at det går imod ideen om, at det kun er det, der måles, der har værdi, at det er kun det, som er talesat, for at sige det på nudansk, eller som er skrevet ned, som vi kan påskønne.

Vi synes, det er et dejligt forslag. Nogle af tingene har vi støttet i forskellige sammenhænge, men vi støtter dem som regel, når vores kommunalbestyrelsesmedlemmer sætter daginstitutionernes muligheder på dagsordenen i den kommune, hvor de har indflydelse.

Derfor håber jeg også, at det her gode forslag er noget, som vil blive distribueret rundt omkring i kommunalbestyrelserne, sådan at man der kan få en diskussion om, hvordan vi gør det her lokalt, hvordan vi får det her til at blive til en mulighed, som faktisk er relevant for vores børn.

Og så bare sagt i en parentes: Vi synes, det er lidt ærgerligt, hvis det her forslag giver det indtryk, at vores daginstitutioner i dag er rigtig dårlige, for der er rigtig mange gode institutioner med tid, med rum, med plads, med mad, og rigtig mange kommuner med pasningsgaranti og rigtig mange kommuner med takster, som også er til at betale.

Det sætter jo fokus på, at Folketinget i stedet for igen at lave landsdækkende, forholdsvist detaljerede regler så retter spotlightet mod de kommuner, hvor demokratiet åbenbart ikke er så velfungerende, så børnefamiliernes vilkår kan komme i centrum. Det er helt centralt.

Vi håber meget, at vi uanset kommunalreform, når vi kommer dertil, får en kommunal valgkamp, som sætter de her forhold i fokus, og som sikrer, at de børnefamiliers vilkår ikke bare bliver varetaget i en debat i Folketingssalen af en times varighed en mere eller mindre tilfældig torsdag, men at det kommer til at stå helt centralt på den kommunale dagsorden.

Jeg håber meget, at det også bliver en del af diskussionen om økonomien i kommunerne. Den diskussion skal vi have i morgen, og jeg hå-

ber meget, at SF vil bidrage til, at vi også får sat det her på dagsordenen i den sammenhæng.

På det foreløbige grundlag kan Det Radikale Venstre ikke støtte forslaget, men vi glæder os over, at vi har haft en så dejlig diskussion om det.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til fru Vestager. Så er det fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Enhedslisten støtter bestemt også intentionen med dette forslag om at få nogle meget bedre vilkår for vores børn. For selv om jeg er enig med fru Margrethe Vestager i, at der findes utrolig mange gode institutioner og mange kommuner, der har lagt nogle rigtig gode rammer, så er der desværre også mange steder, hvor der er skåret så voldsomt, at det er svært for pædagogerne at få dagligdagen til at hænge sammen og svært at nå at gøre alle de gode ting, som man gerne vil.

Derfor er det utrolig vigtigt, at vi sikrer, at der kommer flere penge, ligesom det er vigtigt, at vi sikrer, at der er nogle ordentlige fysiske rammer. Og derfor har vi fra Enhedslistens side jo også igen og igen fremsat forslag om en miljølov for børn, der sikrer, at de fysiske rammer skal være i orden.

Kl. 16.15

Vi håber, at det, når der forhåbentlig snart kommer et valg og et nyt flertal, så kan lykkes, og at vi bliver enige om at få fastsat nogle fysiske rammer, at vi bliver enige om at få sikret, at der er god mad til børnene, som også fremgår af SF's forslag her; alle de mange ting, som vi gerne vil gennemføre for at sikre, at børnene får nogle ordentlige forhold.

Med hensyn til spørgsmålet om friplads vil jeg sige, at jeg synes, det er væsentligt at se på. Jeg så allerhelst, at det var gratis at have børnene i daginstitution, ligesom det er gratis, at børnene går i skole. Men i hvert fald mener jeg, at det er meget vigtigt at sikre, at der ikke er nogen børn, der af økonomiske årsager ikke kommer i vuggestue eller børnehave.

Nu var fru Charlotte Dyremose før så optaget af i forbindelse med de ganske få tilfælde af højt-lønnede enlige forsørgere, at man både kunne betale topskat og få noget nedsat betaling i en daginstitution. Jeg er sådan set mere optaget af de mange situationer, hvor der er to dagpenge-modtagere, som ikke kan få fuld friplads. Det

synes jeg sådan set er et langt større problem, som kan have konkret betydning i nogle børnefamilier, og som man burde se på at få ændret.

Hvad angår spørgsmålet om visioner for, hvad det er, børnene skal opleve i deres hverdag, så er vi meget optaget af at holde fast i, at børnene skal have lov til at lege, at det er meget vigtigt, at vi ikke fastsætter noget som helst om læreplaner eller andet som det, flertallet jo desværre har vedtaget. Vi mener, det er vigtigt at holde fast i, at børn skal have lov til at være børn, indtil de starter i skole, at de skal have lov til at lege så meget som overhovedet muligt, uden at man fastsætter nogle konkrete mål for, hvad det enkelte barn skal nå.

Derfor er vi også lidt bekymrede for, hvad der egentlig ligger i de her visioner, hvad det politiske ambitionsniveau, som SF stiller op, mere konkret indebærer. Vi er enige i, at vi selvfølgelig politisk helt overordnet i serviceloven skal fastsætte, hvad det er for visioner, vi har for vores tilbud til børn, ligesom vi gør på en række andre områder. Men vi mener, det er vigtigt, at vi holder fast i den mangfoldighed, vi i dag har af forskellige institutioner på forskelligt pædagogisk grundlag osv., hvor man har mulighed for i den enkelte vuggestue eller børnehave forældre og pædagoger sammen at diskutere, hvad det er, man synes vil være det bedste for børnene, hvad det er for nogle pædagogiske værktøjer, man ønsker at arbejde med. Vi mener, det er vigtigt at sikre, at vi fortsat kan have den mangfoldighed.

Det tror vi heller ikke at SF vil ændre på, og derfor er det mere et spørgsmål om at få diskuteret eventuelt under udvalgsarbejdet, hvad det mere præcis er, der ligger i det.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Tove Videbæk som ordfører.

Tove Videbæk (KD):

Kristendemokraterne er positive over for intentionerne i SF's forslag om bedre og billigere daginstitutioner. Især er vi meget positive over for den del af forslaget, som har med indholdet og kvaliteten af dagtilbuddene at gøre. Denne del af forslaget hænger nemlig rigtig godt sammen med og er i tråd med Kristendemokraternes eget forslag om en miljølov for børn i daginstitutioner, B 151, som vi fremsatte sidste år. Det forslag stemte SF for, og det var vi meget glade for.

Vi ville egentlig også gerne stemme for det her forslag, for vi er enige i, at der skal mere tid

og flere penge til kvalitetsudvikling på den enkelte institution. Vi er enige i, at der skal være mere tid til børnene, altså bedre normering, flere voksne, især i daginstitutioner, hvor der er mange udsatte børn, og vi er enige i, at der skal mere plads til at lege og udfolde sig inde og ude. Alt for mange børn har for lidt plads at bevæge sig på. Vi er også enige i, at der skal være sundere miljø for børn og pædagoger og sundere mad. Det er vi helt, helt enige i.

Men punkterne om gratis mad, om nedsat forældrebetaling og fuld pasningsgaranti fra 0 år kan vi simpelt hen ikke gå ind for.

Endvidere står der i bemærkningerne, at forslagsstillerne lægger op til at give en politisk bestemt retning for de værdier, normer m.v., der skal præge dagtilbuddenes arbejde. Det er jeg ikke helt sikker på at vi er enige i. Måske menes der noget andet end det, vi læser i det. Men vi er faktisk lidt undrende over for den sætning, og vi kan i hvert fald ikke læse sådan noget som mangfoldighed i den.

Kl. 16.20

I de kommende år får vi færre børn i gruppen 0-6-årige, og det mener også vi at vi bør udnytte som en gylden anledning til at skabe bedre forhold for vores børn. Minimumsstandarder for forholdene i daginstitutioner er vi helt med på. Det drejer sig bl.a. om kvadratmeter, mere plads til børnene; det drejer sig om nedsættelse af støjen eller et maksimumsstøjniveau; det drejer sig om sikkerhed på legepladserne osv. osv. Det stemmer helt overens med vores eget forslag.

Børn er i gennemsnit i de første 6 leveår i daginstitution 10.000 timer, så det siger jo sig selv, at det betyder utrolig meget, at der er gode og sunde forhold for børnene disse steder. Så egentlig ville vi gerne stemme for forslaget, men da der er enkelte dele i det, som vi ikke kan støtte, kan vi desværre ikke gøre det.

Vi kan også se, at den undersøgelse, som BUPL og Vilstrup Research har lavet i samarbejde, og som er blevet offentliggjort i dag, faktisk afslører, at hovedparten af landets forældre mener, at politikerne primært bør rette fokus mod kvalitet og indhold og ikke så meget på billigere pasning. Så dermed mener vi også, at Kristendemokraterne er på rette vej.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Villy Søvn-dal.

Villy Søvndal (SF):

Tak for en god debat om bedre og billigere daginstitutioner. Dermed også være antydnet, at det, vi har været optaget af i det her, jo er at koble en række forskellige elementer af daginstitutionsområdet sammen i et forslag. Man kan sige, at det er et forslag, der samler meget af det op, vi har beskæftiget os med, og tilføjer en del nyt.

Jeg synes til gengæld, man må sige, at vi er nået langt i forhold til regeringens bud på en bedre børnepolitik. Jeg hørte – og det kan godt være, jeg ikke hørte det tydeligt nok – socialministeren sige, at regeringens bud var de pædagogiske læreplaner og så et ministerudvalg, der arbejder. Det er ikke at bidrage voldsomt, synes jeg. Der må man sige, at det her forslag jo er meget mere omfattende.

Hr. Jan Kristiansen pegede på, at han syntes, vi var for rundhåndet med pengene. Det er jo rigtigt. Vi har valgt med det her oplæg at investere i børn, og det kan man selvfølgelig altid synes er for meget. Men det skyldes jo f.eks., at regeringen kastede 9 mia. kr. ud i panikpakken her for nylig for at rette lidt op på galluptallene, som man stort set ikke får noget for.

Der vil vi jo hellere bruge penge til at fremtidssikre vores samfund ved at investere slet ikke så meget som 9 mia. kr., men et langt mindre beløb i børnene. Jeg synes egentlig, det er fantastisk, hvor meget vi får for dem.

Man kan sige, at det meget godt viser forskellen på Venstre og SF. Og det synes jeg ikke man skal bebrejde Venstre, for vi er to forskellige partier. Venstre er i færd med at skære den offentlige sektor ned, SF vil en stærk offentlig sektor, og det er jo en hovedforskel på de to partier. Jeg synes, det er fint, at en debat som den i dag klarer det af.

Så er det rigtigt, at vi er imod forslaget om læreplaner. Der er himmelvid forskel på en centralistisk tanke om at kunne bestemme og måle børn og bestemme, hvad de skal lave, og så det her forslag, der har en vision om, hvad vi godt vil med vores børn.

Det sidste bygger jo på grundtvigske tanker om frihed, det andet bygger, som jeg tror, fru Pia Kristensen fik sagt, på socialistiske tanker fra den strukturelle pædagogik i 1970'erne i Sovjet. Det tror jeg fru Pia Kristensen har helt ret i. Men vi har aldrig i SF været tilhængere af den slags strukturelle pædagogiske tiltag. Vi har altid været et frihedselskende parti, og det er vi fortsat, og derfor gik vi imod de pædagogiske læreplaner.

Til fru Lotte Bundsgaard skal jeg sige tak for støtten. Fru Lotte Bundsgaard havde et enkelt spørgsmål, nemlig om det var forældrene, der skulle betale for mere tid. Nej, det er det ikke. Hvis man læser bemærkningerne øverst side 3, første spalte, så står der:

»Forslagsstillerne vil give pædagogerne mere tid til børnene. Børn fra belastede familier har særlig brug for en god pasning i børnehaver og skolefritidsordninger.«

Så det, vi vil, er jo at åbne op for den nænsomhed, der engang var over for børn, men som er svundet, fordi børnene jo har betalt den pris for nednormeringer på daginstitutionerne, at der i dag er langt færre voksne omkring det enkelte barn, end der var ved starten af 1990'erne. Det betaler de børn, der har mest brug for stabile voksne rundt om sig, den højeste pris for, og det er det, vi med forslaget her gerne vil gøre op med.

Men ellers til fru Lotte Bundsgaard: Tak for støtten. SF og Socialdemokratiet ligger jo meget tæt på hinanden i det her, og jeg synes altid, det er spændende at konstatere, at vi ligger tæt på hinanden, for det betyder jo, at vi efter et valg, når den nuværende regering er blevet opposition, så vil gå i gang med at virkeliggøre nogle af de her ting.

Kl. 16.25

Fru Pia Kristensen fra Dansk Folkeparti gjorde den rigtige iagttagelse, at SF er meget aktiv på børneområdet. Det er rigtigt. Vi er i det hele taget et meget aktivt parti, men vi er meget optaget af børnene, og det er klart, at det er selvfølgelig noget, man vil bemærke i Dansk Folkeparti, som jo har andre interesser.

Når fru Pia Kristensen siger, at kommunerne efter hendes opfattelse sjældent skærer ned på børneområdet, tror jeg til gengæld, det skyldes uopmærksomhed. Den undersøgelse, BUPL lavede om budgetlægningen sidste efterår, viser, at syv ud af ti kommuner skærer ned, dvs. at 70 pct. af kommunerne skærer ned på daginstitutionsområdet i form af dårligere normeringer, indsnævret åbningstid osv. osv., så det er simpelt hen ikke rigtigt, at kommunerne ikke skærer ned på dagpasningsområdet. De er fanget af regeringens og Dansk Folkepartis skattestop, børnene betaler prisen, og det er selvfølgelig den udvikling, vi ønsker at vende med vores forslag

Fru Charlotte Dyremose var optaget af fripladsgrænsen og synes, at vi er for nænsomme over for småindkomsterne, hvis vi vil gå endnu

længere med at hæve fripladsgrænserne. Jeg synes nu stadig, at et forældrepar, der lever af to gange dagpenge, er relativt dårligt stillet rent økonomisk, og vi vil godt forlænge strækket, så en sådan familie blev helt fri for at betale for en daginstitutionsplads. Vi vil nemlig godt bruge pengene meget socialt målrettet, og det gør man efter vores opfattelse bedst ved at forlænge fripladsstrækket. Det er måske en lidt teknisk diskussion, som vi kan vende tilbage til i udvalgsarbejdet, men det er nu engang sådan, at når man forlænger fripladsstrækket, kommer det lavindkomstgrupperne til gavn, og det er den mest kendte metode på daginstitutionsområdet til at hjælpe lavindkomstgrupperne.

Til fru Margrethe Vestager vil jeg sige, at vi er altid glade i SF, når vi kan sprede glæde, også hos De Radikale. Jeg synes, man kunne mærke en umiddelbar overstrømmende og stor glæde i De Radikales ordførerindlæg, der karakteriserede forslaget som et rigtig, rigtig, rigtig dejligt forslag. Der var måske en smule ironi i det, men jeg synes bestemt, indlægget var båret af glæde over forslaget, og jeg er slet ikke i tvivl om, at når fru Margrethe Vestager siger, at vi andre også vil børnene det godt, er det rigtigt. Det er jeg ikke et øjeblik i tvivl om, og det synes jeg er dejligt, for når den nuværende regering om kort tid er i opposition, er det jo os, der skal til at virkeliggøre de børnepolitiske ting, og så synes jeg ikke, det er et problem, at vi på mange punkter er tæt på hinanden. Tværtimod synes jeg, det er en vældig fordel.

Fru Line Barfod var lidt bekymret for, om det vil blive for stift med hensyn til, hvad vi vil for børnene. Jeg vil citere fra bemærkningerne, for jeg synes ikke, det kan udtrykkes bedre, end vi skriver på side 2, anden spalte øverst:

»Børn skal lege, udforske, undersøge og eksperimentere. Barndommen har en værdi i sig selv og er ikke kun en forberedelse til voksenlivet. Derfor skal daginstitutionerne heller ikke være rene træningslejr til voksenlivet.«

Heri ligger der et børnesyn, som jeg synes adskiller sig meget fra det meget instrumentelle børnesyn, der karakteriserer regeringens forslag om læreplaner på daginstitutionsområdet.

Fru Tove Videbæk syntes, der var gode elementer i forslaget. På enkelte punkter syntes hun, vi går for langt, men det er jo fint nok, og hun havde et enkelt uafklaret punkt, som jeg gerne vil bidrage til, at vi får afklaret under udvalgsarbejdet.

Summa summarum: Tak for debatten. Jeg synes, at i øjeblikket er det så decideret venstrefløjen i Folketinget, der byder ind, når det drejer sig om børnepolitiske tiltag. Der er nogle, der synes, vi kommer med lidt for mange, men det tror jeg vi fortsætter med ud fra den forudsætning, at vi synes, børn på mange måder repræsenterer fremtiden. Hvis det skal lykkes at bevare et produktivt samfund, er vores allerbedste bud at sikre børn opvækstvilkår, der gør, at langt flere børn også er aktive resten af livet og kommer til at bidrage til både deres egen udvikling og dermed også i høj grad til samfundets udvikling.

Tak for debatten.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Der er en enkelt kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Det er klart, at man altid kan drøfte hvordan og hvorledes med grænserne, men det, jeg sådan set forsøgte at illustrere i mit indlæg med hensyn til grænserne, er de u hensigtsmæssigheder, der nogle gange opstår, når man trækker generelle grænser.

Kl. 16.30

SF plejer jo at fremstille sig som et parti, som netop overvejer at hjælpe de svageste, og derfor vil jeg spørge: Er det ikke et problem, at vi generelt har et system i Danmark, der faktisk gør, at nogle mennesker kan blive betragtet som økonomisk ekstra stærke og samtidig økonomisk ekstra svage? Skal vi netop ikke passe på ikke at videreudbygge, at vi faktisk har et samfund, der siger til mennesker, at de på samme tid er rige og fattige?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det vil i hvert fald medføre betydelige vanskeligheder at mene det uden samtidig at komme med en lang forklaring, og det er også derfor, vi har været så optaget af, at forslaget understreger, at der skal passes på med overførselsindkomster, der tildeles velhavende, f.eks. børnechecken. Selv om man har en årlig husstandsindkomst på 2 mio. kr., modtager man børnechecken, og det synes vi som sagt ikke er klogt.

Men når vi diskuterer friplads, er sagen, at man i SF's øjne ikke kan karakterisere et ægtepar, hvor begge er på dagpenge, som velhavende. Det tror jeg ikke engang De Konservative vil

mene, og det er derfor, vi siger, at det ville være fornuftigt at forlænge fripladsstrækket, så det sikres, at den type lavindkomstfamilier – vi kan også tage et ægtepar, hvor en kassedame er gift med en lavtlønnet kommunalt ansat, de er jo heller ikke velhavende – også bliver omfattet af det. Det er jo en håndsækning, som virker meget direkte, når det gælder om at sikre lavindkomstgrupperne lidt mere råderum.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør ind-

sigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*).
Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 30. april 2004, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.32
